

Egyedül az eke saját Ötvenöt hold menedzsere

Tatár Gyula, a helyzetbe hozott gazda. (Fotó: Gyenes Kálmán)

A napjainkban zajló legújabbkori, kárpótlási földosztásban a kisebbséghez tartozik az, aki maga akarja és tudja művelni a visszakapott jussot. A licitek során zömmel 4-6 hektáros parcellák alakulnak ki. A szőregi *Tatár Gyula* 55 holdon veselkedett neki a gazdálkodásnak. E patetikus hangzó, sommás megállapítás mögött azonban egy ember, egy család rég- és közelmúltbéli története húzódik meg. Pár éve még nem sejtették, hogy a föld jövedelem kiegészítés helyett megélhetési forrásként férkőzik az életükbe.

A Szőreg központjában lévő kertes sarokház, gazdálkodásra szűkös udvarán álló traktor árulkodik csak arról, hogy nem tévesztettem el a házszámot. Szerencsénkre csírázni kezdett a vetni való krumpli, így a gazdát otthon tartotta. Kissé meglepődött ugyan, hogy miként kerültünk pont az ő portájára. Aztán saját maga adta a magyarázatot.

– Az ember amint kiteszi a lábát otthonról, mindenfelé hallja, hogy ez ennyi, amaz annyi földet vett. Főleg az idősök tudják a környéken, hogy apósomnak Szentivánon volt földje, hát onnan van most is. Ha új gazdát keresett valaki, nyugodtan megadhatták a címét.

Bent az ízlésesen berendezett lakásban hamar belemelegedtünk a beszélgetésbe. Rögtön tisztázódott, hogy nem céltudatos döntés, hanem egy élethelyzet, a munkanélküliség adta a döntő lökést. A 47 éves építésztechnikus egy széthullott nagyvállalat beruházási osztályvezetőjeként került utcára. Szakmájában esélyét sem érezte, hogy a korábbihoz hasonló keresetért elhelyezkedhetne. Az újszentiváni sváb após elvett földjéért, meghurcoltatásáért kapott kárpótlás kapóra jött. Most is az övé a visszalicítált terület, amint lehet, két fiára íratja. Megtakarított pénz híján – két egyetemista nagylány taníttatása és a feleség alkalmazotti fizetése mellett ezen nem lehet csodálkodni – a traktort, vetőgépet, kombinátort is a papa vette. Egyedül az eke saját.

■ *Eszerint nem is a tulajdonossal, hanem a menedzserrel beszélgettem eddig.*

– A Németországban élő testvérem egyelőre nem tartja a márkát a juss ráeső hozadékáért. A papával is szót lehet érteni, disznókat hízlal, azoknak való takarmányt kér cserébe. Biztos vagyok benne, családi

alapon égyebekben is meg egyezünk. A menedzserfizetés az idén hibádzik kissé. A saját kis parcellát, kertet az idén – megelőlegezve a licitet – bérlettel egészítettük ki. A kukorica és búza alaposan megsínylette az aszályt. A 22 hold kukoricánál iszonyú erőfeszítéssel menekültünk meg a ráfizetéstől. Nem volt pénzünk, így a kombájnt, vagy csőtörőt erőnkkel, egészségünkkel és időnkkel váltottuk meg. Négyünknek egy hónapig tartott a kézi kukoricatorés.

■ *Nem túl biztató kezdés. Mégis megélték valahogy.*

– A valódi kézi munkát igénylő növényeken még mindig van haszon. Kiegészítésképp korábban is foglalkoztunk 1-2 hektáron gyógy- és dísznövényekkel. Az idén a mák és a citromfű mellett kipróbáltuk a dohányt is. Az állattartásban nincs gyakorlatom, ezután is kimondottan a növénytermesztésre alapozok. Mondjuk öt holdon lesz a pénzesebbje, a többi ötvenet meg jó, ha van alapon, jórészt gabonával, cukorrépával hasznosítom. Most valamennyi krumplit is vetünk. Pár év alatt majdcsak rendeződik, hogy a szántóföldi termelésnek is legyen értelme.

Szerencsére a maszeknál nem szigorú a készlet feltár, mert Tatárék eszközeit bonyolult lenne lekönyvelni. A rokonságnál szanaszét, az udvarokban szorítottak nekik helyet. A tervbe vett vásárlások hallatán, el sem tudom képzelni, hová teszik a permetezőt, fűkaszt, szárzúzót meg a pótkocsit. A helyen kívül azonban még másnak is lenne helye, mégpedig a pénznek. Elvileg erre a helyzetre találták ki az FM fejlesztési alapot.

– A felsorolt gépekre beadtuk a pályázatot, sőt a vissza nem térítendő támogatást magában foglaló infrastrukturális beruházásban épp egy nyitott szint szeretnének építeni a tiszaszigeti kertünkben. Gépeknek, gabonának, dohányynak szorítanának benne helyett. Ebben még bízik, de a fejlesztési alapot igénybe vevő, vállalkozóvá váló munkanélkülieknek, nagy hírveréssel beígért, több száz-ezres támogatás megszerzéséhez eddig senki sem tudott gyakorlati útmutatót adni. Szükség volna a segítségre, a papa sem győz mindent.

Tóth Szeles István

■ (Folytatás az 1. oldalról.)

s addig el nem megy onnan, amíg ki nem javítják a tetőt. Úgy vélte, nem ezért fizeti a fenntartási költséget...

Senki sem irigyelte a Tabán vezetőit: naponta kellett föl-mérgelődött, elkeseredett panaszosokat hallgatniuk, akik mind-mind azt hányták a szövetkezet vezérkarának szemére, hogy nem törődnek a házzal, ázik a tető, hullik a vakolat, rossz a lift, és még sorolhatnánk...

Az egymást váltó vezetők egy ideig küszködtek a gondokkal, aztán összecsaptak fejük fölött a hullámok. A bíróság éppen egy éve, 1992. decemberében hozta meg a föl-számlálásról szóló határozatot.

Elbukott perek sorozata

Pölös Istvánt, a Lakásszövetkezetek Megyei Szövetségének képviselőjét, és *Perlaki Istvánt*, a Tarján Garázsépítő Szövetkezet könyvvizsgálóját (aki korábban tizenöt évig revizorként ellenőrizte a Tabán elszámolását) a jelenlegi helyzet értékelésére kértük.

Véleményük szerint a bajok gyökere igen mélyre nyúlik vissza. A korábbi évtizedek szövetkezeti politikája arra ösztönözte a lakásszövetkezeteket, hogy pillanatnyilag szabadon felhasználhatják pénzüket fektetések építésbe. Így használták el a házak fölültatási alapjait, anélkül, hogy visszafizették volna.

Ráadásul a Tabán építkezései sem úgy sikerültek, ahogyan tervezték. A társasházak önköltsége néha négyzetméterenként 3-4 ezer forinttal is drágább lett, mint azt a leendő lakókkal kötött szerződésekben rögzítették. Így aztán a tulajdonosoknak eszük ágában sem volt a tényleges önköltségi ár kifizetése, hanem inkább perre vitték a dolgot.

S nem hiába: a bíróság sorra a lakók javára döntött, s egyre gyűltek a Tabán veszteségei. A felújítási alap pedig fogyott.

■ Készül az új pavilon

Jobb ellátás a Gyermekkorházban

A hét elején megtörtént a műszaki átadása az újszegedi Gyermekkorház új pavilonjának. Az elkövetkező napokban helyükre kerülnek a berendezések is.

Az épület földszintjén két rendelő működik majd, melyekkel enyhülni fog a járóbeteg-ellátás zsúfoltsága. Rövidesen itt fogadják a pulmono-

A Tabán csipkeháza. (Fotó: Révész Róbert)

Elúszott milliók

- **Fölszámolják a Tabánt**
- **Letiltás, vagy végrehajtás?**
- **Kilátástalan jövő**

A lakók sem ártatlanok...

Döme Bálint a Tabán fölszámolásával megbízott Dél-Tisza menti Áfész fölszámolási biztosa elmondta, hogy az eredetileg 1800 lakásból mára 745 maradt a Tabánban. Meg a 11 milliós tartozás, amelyet most megkísérlelnék behajtani. Mégpedig elsősorban a lakókon...

Mert a 11 millióból 9 millió forintot az elmaradt fenntartási költségek tesznek ki. Már meg is születtek az első végrehajtási határozatok – miközben újabb adósságok is születnek.

Az okok között valószínűleg nagy szerepet játszik a fokozódó elszegényedés, de bizonyára akadnak olyanok is, akik egyszerűen nem akarnak fizetni addig, amíg nem muszáj...

A fölszámolás 1994. decemberéig tart. Azután a még mindig megmaradó tartozásokat az egyes közművállalatokra hagyják. Ez azt jelenti, hogy az adósok fizetéséből letiltott összeg egyenesen a hitelező számlájára vándorol.

Szövetkezet helyett szövetkezet?

Persze maradnak a kérdések: miből tiltják le az adósságot, ha az elszegényedett lakónak nincs számottevő jövedelme? S mi történik, ha végrehajtással „beszedhető” érték tárgya sincs már? Kikapcsolják nála a fűtést?

S mi lesz a Tabán gazdálanná vált házaival? Ki törődik

velük, ki végzi el a szükséges javításokat?

Valószínűnek látszik, hogy a lakóközösségek kénytelenek lesznek megalakítani a maguk kis szövetkezeteit. Döme Bálint felszámolóbiztos szerint a Tabán kudarcának – s a többi lakásszövetkezet hasonlóan nehéz helyzetének – oka a túlméretezettség. A felszámolóbiztos úgy vélekedik, hogy egy lakóközösségnek nem szabad száz lakásnál nagyobbra nőnie (kivételnek számítanak a tízezeres szalagházak), mert csak a kezelhető arányok megtartásával biztosíthatják a működést.

Kisebb közösségek tagjai egymás előtt is röstellik, ha adós hírébe keverednek. De ha mégis akad köztük néhány nem fizető, a tartozás nagyságrendekkel kisebb, mint egy nagy szövetkezetben.

A Tabánban 1400 lakás tartozik (ebbe a szövetkezetből már kilépettek is beletartoznak). Ez az alakuló létszám 78 százaléka. Az adósság összegéről már szóltunk (emlékeztetül: 9 millió forint).

Lehetséges, hogy a fölszámoló biztos úrnak igaza van...?

Nyilas Péter

Röszei zsebbankárok

míg B. Z.-nél 794 ezer forintot és 700 márkát találtak. Az urak nem tudták igazolni, hogy ezen összeghez törvényes úton-módon jutottak hozzá. A rendőrajáró előállította őket, s ezzel párhuzamosan a vámvizsgáló megkezdte az eljárást ügyükben.

■ Az új, jól menő foglalkozási ág, a zsebbankárság (valutázás) két külföldi igen jeles képviselőjét a röszei határátkelőn tartóztatták fel a magyar hatóságok. A macedóniai illetőségű R. O. és a francia-jugoszláv állampolgárságú B. Z. nemcsak „látásból” ismert arról, hogy különféle valuták beváltásával foglalkozik. Most megakadályozták a „kivitelenben” őket – R. O. zsebeiben 1 millió 857 ezer forintot, 3700 márkát és 140 svájci frankot,

TRESOR, FIDJI, CACHAREL, OBSESSION, SAMSARA, ROMA

DIOR, CARTIER, KENZO, JOOP, CERRUTI, PICASSO.

PARFUM
VILÁGMÁRKÁK

– a legelegánsabb karácsonyi meglepetés
INGYENES DÍSZCSOMAGOLÁS
Szeged
– Jókai u. 4. (passage)
– Bartók B. tér 4.

AMARIGE, POISON, VENEZIA, PHOTO, MAGIE NOIRE.

PARFUM
Trade